

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-34>

УДК 343.2

Татаренко Г.В., Кузнецов О.М.

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля

Татаренко І.В.

Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого

СЛУЖБА ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГЛАМЕНТУВАННЯ

Анотація. Пробація є складним соціально-правовим інститутом, відносно новим для вітчизняної пенітенціарної політики, який знаходиться на етапі свого становлення та законодавчого закріплення. Стаття присвячена дослідженню проблемних питань правового регулювання пробації в Україні, визначенню правового статусу суб'єктів пробації, формуванню та закріпленню категоріального апарату, функцій та принципів пробації. Здійснено порівняльний аналіз окремих елементів інституту пробації на основі досвіду закордонних країн, визначені перспективи та шляхи вдосконалення правових механізмів забезпечення діяльності органів пробації з урахуванням такого досвіду.

Ключові слова: пробація, ресоціалізація, рецидив, попередження вчинення злочину, ресоціалізація, досудова доповідь, пробаційна програма.

Tatarenko Halyna, Kuznetsov Alexey

Volodymyr Dahl East Ukrainian National University,

Tatarenko Igor

Yaroslav Mudryi National Law University

PROBATION SERVICE IN UKRAINE: PROBLEMS OF LEGAL REGULATION

Summary. Probation is a complex socio-legal phenomenon, relatively new to the national penitentiary policy, which is in Ukraine at the stage of its formation and legislative consolidation. The article is devoted to the research of problems of legal regulation of probation in Ukraine, determination of the legal status of probation subjects, formation and consolidation of categorical apparatus, functions and principles of probation. A comparative analysis of individual elements of probation based on foreign experience has been made, prospects and ways of improving the legal mechanisms for ensuring the activity of probation bodies are taken into account in the light of such experience. The subject of research is connected with presence of a number of discussion issues on the definition of conceptual principles of probation; issues of normative and legal support, justification and expediency of some provisions of the institute of probation, which require further profound systematic research; solution of terminological issues; the peculiarities of the application of European rules (principles) of probation and the possibility of their reception in national legislation. The article proposes amendments to the current legislation on probation issues, in particular regarding the establishment of a list of functions of probation bodies; the determination of the forms and methods of overseeing the activities of probation bodies by the prosecutor's office and the society; creation of the system of interaction of the probation service with other bodies of state executive power, courts, prosecutor's offices and public organizations; prospects for expanding the powers of probation bodies, in particular, when working with victims; improvement of the professional staffing system. The connection of the system of probation measures with the measures applied by the justice bodies in relation to minors was analyzed. Particular attention is paid to the issues of defining and applying supervisory and socio-educational measures applied by juvenile justice bodies to juveniles that cause the necessity of definition of such a term as "juvenile probation".

Keywords: probation, relapse, prevention of crime, resocialization, pretrial report, probation program.

Постановка проблеми. Позитивною тенденцією сьогодення є прагнення України до впровадження прогресивних світових стандартів у сфері виконання покарань, тому особливої актуальності набуває потреба глибокого вивчення міжнародного досвіду застосування альтернативних видів покарань, не пов'язаних з позбавленням волі. Одним із напрямків реформування державного управління системою кримінальної юстиції в Україні є створення та розвиток національної служби пробації за зразками європейських країн.

Актуальність даної теми обумовлена чисельними дискусіями, щодо визначення концептуальних засад пробації; питань нормативно-правового забезпечення, обґрунтованості та доцільності деяких положень інституту пробації, визначених законодавством, що потребують подальшого глибокого системного дослідження; розв'язання термінологічних питань; особливостей застосування європейських правил (принципів) пробації та можливості їх реценції до національного законодавства.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Вагомий внесок у дослідження питань виконання покарань, не пов'язаних із позбавленням волі, зробили такі правознавці, як В.Б. Авер'янов, Р.М. Абизов, О.В. Бакаєв, В.М. Бурдін, Н.О. Гуторова, В.П. Ємельянов, О.Д. Запорожець, В.Д. Іванов, О.Г. Кальман, Ю.А. Кашуба, О.О. Книженко, В.Г. Овчаренко, С.Н. Пономарьов, Б.А. Протченко, В.І. Селіверстов, В.В. Сергеева, В.М. Трубников, В.І. Тютюгін, В.А. Уткін, О.В. Філімонов, Н.С. Юзікова, Д.В. Ягунов, А.О. Яровий та інші.

Гносеологія інституту пробації, через визначення філософії, концепції та історичного підґрунтя запровадження пробації розглянута у працях Т.М. Барабаш, В.М. Дрьоміна, Л.В. Левицької, Д.В. Ягунова, І.С. Яківця.

Питання створення служби пробації в Україні, визначення функцій та методів роботи, кваліфікаційних вимог до персоналу органів пробації стали предметом дослідження О.В. Беца, І.Г. Бо-

гатурьов, Т.А. Денисова, О.Г. Колб, В.О. Меркулова, А.Х. Степанюк та ін.

Проте, через новизну інституту та відсутність значного практичного досвіду, багато питань, що стосуються впровадження пробації в Україні, викликають дискусії серед науковців та практиків та потребують подальшого дослідження.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Інститут пробації в Україні було запроваджено з прийняттям Закону України «Про пробацію» від 05 лютого 2015 р. [1]. Не викликає сумнівів, що прийняття Закону України «Про пробацію» стало великим досягненням для України, відбиттям прояву принципів людиноцентризму та гуманності.

Наразі аналіз нетривалої правозастосовної практики доводить існування низки теоретичних та практичних проблем функціонування інституту пробації. Зокрема, слід виділити, проблеми законодавчої невизначеності термінології інституту; відсутність закріпленого переліку функцій органів пробації; невизначеність форм та методів здійснення нагляду за діяльністю органів пробації з боку прокуратури та громадськості; фахового кадрового забезпечення тощо. Майже відсутні глибокі теоретичні обґрунтування концептуальних засад діяльності служби пробації та здійснення пробаційної діяльності в цілому саме для національної системи пробації.

Мета статті. Метою роботи є визначення проблемних аспектів законодавства у сфері пробації та пропозиції щодо їх усунення.

Виклад основного матеріалу. Поява інституту пробації була зумовлена загальносвітовими соціальними та культурними тенденціями в країнах Західної Європи та Північної Америки, коли орієнтир постав на ідеях гуманізму, поєднаними з висновками, щодо неспроможності в'язниці повернути злочинців до суспільства як повноцінних його членів.

Наявна система пробації базується на таких міжнародних документах: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН N 45/110 про Стандартні мінімальні правила ООН щодо заходів, не пов'язаних з тюремним ув'язненням (Токійські правила, 1990 р.), Рекомендація N R(92)16 Комітету Міністрів Ради Європи про Європейські правила стосовно альтернативних покарань і заходів, Рекомендація N CM/(2010)1 Комітету Міністрів Ради Європи про Правила Ради Європи про пробацію.

Національну систему нормативно-правових актів у сфері правового регулювання пробації складають Конституція України, Кодекс України про адміністративні правопорушення, Кримінальний кодекс України, Кримінально-виконавчий кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Закон України «Про пробацію».

Як визначає О.Б. Янчук: «Офіційно пробація заявила про себе в Україні в травні 2002 р., коли делегація Державного департаменту України з питань виконання покарань повернулася із відрядження до Королівства Швеція та за його результатами подала до Кабінету Міністрів України пропозицію щодо створення в Україні служби пробації. Ключовою відмінністю майбутньої пробації від існуючої в Україні системи виконання покарань, альтернативних позбавленню волі, є її соціальний складник, що включає заходи соціаль-

ної реабілітації засуджених, соціальної допомоги, ресоціалізації, заходи соціальної підтримки й контролю, які мають вирішити завдання попередження повторного вчинення нових злочинів» [2].

«Пробація» в перекладі з англійської мови означає «випробування» або «умовне звільнення (від покарання)», а в перекладі з латині – «випробувати» або «віддати під нагляд» [3]. У законодавстві зарубіжних держав пробація визначається як вид покарання або вид звільнення від відбування покарання з випробуванням.

У вітчизняній юриспруденції термін «пробація» вживається у декількох значеннях. Так, Ю.С. Резнік та Д.В. Ягунов виділяють сім таких значень пробації: 1) як концепція соціальної роботи з правопорушниками; 2) як ієрархічна організаційна структура; 3) як орган державної влади (служба); 4) як різновид кримінального покарання, не пов'язаного з позбавленням волі і водночас як умовне звільнення від покарання з випробуванням; 5) як специфічний процес виконання деяких альтернативних покарань; 6) стан, у якому перебуває злочинець упродовж певного терміну; 7) як певна з'єднувальна ланка між кримінальною юстицією та соціальною роботою [4, с. 100; 5, с. 148].

Закон України «Про пробацію», визначає пробацію як «...система наглядових та соціально-виховних заходів, що застосовуються за рішенням суду та відповідно до закону до засуджених, виконання певних видів кримінальних покарань, не пов'язаних з позбавленням волі, та забезпечення суду інформацією, що характеризує обвинуваченого» [1].

За законодавством система пробації складається з трьох видів пробації, які визначаються особливостями правового статусу осіб в системі правосуддя: досудова пробація, наглядова пробація, пенітенціарна пробація.

Наразі дискусійними є питання зв'язку системи пробаційних заходів з заходами, що застосовуються органами юстиції відносно неповнолітніх. Наглядові та соціально-виховні заходи є складовою системи заходів, що застосовуються органами ювенальної юстиції до неповнолітніх та викликають необхідність визначення такого поняття, як «ювенальна пробація». Ювенальна пробація передбачає широкий спектр альтернативних кримінальному покаранню заходів впливу на неповнолітнього та створення центрів пробації якими є переважно громадські та неурядові організації. Наприклад, така модель діє у Нідерландах, де одним з найвідоміших центрів ювенальної пробації є центри від громадської організації Асоціація «Холт». На сьогодні в Україні працює вже 13 центрів ювенальної пробації, що діють на підставі Типового положення про сектор ювенальної пробації (затверджено Наказом Міністерства юстиції України 18.08.2017 № 2649/5) але законодавчого визначення «ювенальна пробація» не існує. В Законі України «Про пробацію» наголошено, що пробація може застосовуватися виключно за рішенням суду, але, за міжнародною практикою, у відношенні до неповнолітніх, які схильні до антисоціальної поведінки, можна застосовувати систему досудових наглядових та соціально-виховних заходів і ці заходи також є пробаційними та відповідають загальній меті пробації – забезпеченню безпеки суспільства. Тому, на нашу думку, доречно розглядати досудо-

ву пробацію не тільки заходи з забезпечення суду формалізованою інформацією, що характеризує обвинуваченого, але і як систему заходів щодо неповолітніх, схильних до девіантної поведінки.

Задля ефективного функціонування кожного з трьох видів пробації необхідно чітко визначення переліку функцій органів пробації, шляхом зазначення такого переліку у ст. 18 «Орган пробації» Закону «Про пробацію» та заходів щодо нагляду за діяльністю органів пробації з боку громадянського суспільства (ст. 23 Закону «Про пробацію»).

Щодо визначення функцій органів пробації, то Д.В. Ягунов виділяє наступні функції пробації [5, с. 149]:

- 1) робота в судах, коли офіцери пробації вивчають особу злочинця, який притягується до кримінальної відповідальності, і надають відповідні рекомендації суддям щодо міри покарання (так звані досудові доповіді або досудові дослідження);
- 2) нагляд за правопорушниками під час виконання альтернативних покарань та надання їм соціальних послуг, що передбачає візити додому злочинця, кооперацію з установами з питань працевлаштування й охорони здоров'я, релігійними організаціями та іншими соціальними службами;
- 3) надання соціальних послуг ув'язненим та підготовка їх до звільнення;
- 4) надання допомоги потерпілим від злочинів та сприяння в налагодженні діалогу між потерпілим та злочинцем;
- 5) робота в сім'ї.

На нашу думку, запропонований перелік функцій цілком відповідає меті пробації як соціально-правового інституту та може бути законодавчо закріпленим.

Також деталізації потребує зміст статті 23 «Нагляд за додержанням законів органом пробації» Закону «Про пробацію». Необхідне чітко визначення переліку заходів за допомогою яких Генеральний прокурор і підпорядковані йому прокурори здійснюють такий нагляд.

Закон України «Про пробацію» не містить норм які б регулювали взаємини органів пробації та громадськості, хоча виконання альтернативних видів покарань, непов'язаних з ув'язненням, ресоціалізація осіб, виправлення та виховання здійснюється за допомогою впливу громадськості. Так, за даними Міністерства юстиції, до розв'язання проблем засуджених, що звільняються з місць позбавлення волі, було залучено 1052 громадських організації. Тому, вважаємо за доречне, доповнити Закон «Про пробацію» Розділ IV статтею 22 «Взаємодія служби пробації з іншими органами державної виконавчої влади, судами, органами прокуратури та громадськими організаціями».

Пробація є складною системою, соціально спрямованою на збереження цілісності особистості та недопущення її остаточної руйнації в умовах обмеження та позбавлення волі зі своєрідним методом роботи зі злочинцями при всій невідтворюваності кримінального покарання за вчиненій злочин. Внаслідок залишення правопорушника в суспільстві збільшуються шанси його успішного виправлення, збереження корисних соціальних зв'язків. З економічної точки зору утримання пробації для держави дешевше, ніж утримання місць позбавлення волі. Наприклад, у Фінляндії, Швеції, Румунії витрати на організацію пробації щодо однієї особи майже в десять раз менше, ніж витрати на одного ув'язненого.

Сьогодні світова спільнота, зокрема і Європейський Союз, розглядають пробацію не як альтернативу тюремному ув'язненню, а як заходи застосовуватись найперше. До позбавлення волі вдаються лише в крайніх випадках, коли це відповідає інтересам безпеки потерпілого та суспільства або ресоціалізації правопорушника [6].

У кримінальних кодексах Англії, США, Швеції інститут пробації включений у систему видів покарань. В інших зарубіжних країнах сутність пробації полягає у здійсненні, з одного боку, нагляду та контролю, а з іншого – індивідуальної роботи з правопорушником, його супроводі та підтримці, й сконцентрована більше на виправленні ніж на покаранні, що обумовлено її ресоціалізаційним спрямуванням. У США, пробація – вид покарання, який найчастіше використовується, та являє собою основний вид покарання, що полягає у відбутті покарання у місцевій громаді під наглядом пробаційного органу, з одного боку, а з іншого боку, пробація полягає у покаранні, яким встановлюється додаткові правообмеження (за термінологією українського законодавства – подібне до додаткового покарання). В першу чергу, вона змінює тюремне ув'язнення, тобто після відбуття визначеного часу у тюрмі правопорушник зобов'язаний відбутти призначений строк пробації. Цей вид покарання особливо популярний в Айдахо, Нью-Джерсі, Теннессі, Юті та Вермонті. Також можна сказати, що США не єдина країна, яка передбачила пробацію як альтернативне покарання. Такій підхід притаманно більшості країн англосаксонської правової сім'ї. Так, наприклад, суть сучасної пробації за кримінальним правом Англії та Уельсу полягає у встановленні певних правообмежень, які покладаються на засудженого. Цей вид покарання, не пов'язаний із позбавленням волі, призначається особі, яка старше шістнадцяти років, строком від шести місяців до трьох років.

У цілому ж пробація за кордоном, на сьогодні, являє собою скоріше соціальний інститут, спрямований на надання допомоги особам, які вчинили правопорушення, ніж кримінально-правовий інститут.

Наразі, в Україні відбувається формування системи органів пробації. У березні 2016 року Міністерством юстиції України було розпочато реформу Державної кримінально-виконавчої служби і у складі Міністерства створено центральний орган управління діяльністю пробації – Департамент пробації. У січні 2018 року з метою створення повноцінної системи пробації організовано єдину державну установу «Центр пробації» з підпорядкуванням їй уповноважених органів з питань пробації. Було удосконалено організаційну структуру, механізм використання фінансових, матеріальних та технічних умов функціонування органів пробації для ефективного використання поставлених завдань. Державна установа «Центр пробації» у своїй діяльності базується виключно на нормах Конституції та законів України, забезпечуючи реалізацію принципу законності в усіх сферах, які охоплюються компетенцією Центру.

Аналізуючи чинне законодавство України та профільну літературу розкриємо роль служби пробації через її наступні повноваження:

- 1) Забезпечення суду досудовими доповідями про обвинувачених.

Досудова доповідь полягає у забезпеченні суду формалізованою інформацією про особу, як притягається до кримінальної відповідальності, з метою прийняття судом рішення про призначення міри відповідальності особі [7]. Досудова доповідь складається відповідними органами служби пробації, які вивчають як зовнішні, так і внутрішні фактори впливу на особу злочинця.

2) Здійснення нагляду за засудженим. Повноваження, яке полягає у комплексі заходів спрямованих на додержання засудженими встановленого їм альтернативного виду покарання за вчинене діяння.

3) Організація виконання покарання у вигляді позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю, громадських робіт, виправних робіт. Відповідно до положень ст. 1 Кримінально-виконавчого кодексу України уповноважений орган з питань пробації: веде облік засуджених до позбавлення права обіймати певні посади або займатися певною діяльністю; роз'яснює засудженим особам порядок та умови відбування покарання; здійснює контроль за додержанням порядку та умов відбування покарання засудженими особами; здійснює контроль за додержанням вимог судового рішення власником підприємства, установи, організації або уповноваженим ним органом за місцем роботи засудженого, а також органом, що має право анулювати дозвіл на заняття відповідним видом діяльності, забороненим засудженому; вживає заходів з припинення порушень вимог судових рішень; вживає першочергових заходів з виявлення засуджених, місцезнаходження яких невідоме; звертається до відповідних правоохоронних органів щодо розшуку засуджених, місцезнаходження яких невідоме [7].

Щодо виконання покарання у вигляді громадських робіт, то основним завданням органу пробації при його реалізації є здійснення нагляду за належною поведінкою правопорушника під час виконання їм громадських робіт, вид яких визначається органами місцевого самоврядування та відбувається за місцем проживання правопорушника. Натомість виконання покарання у виді виправних робіт полягає у його здійсненні за місцем роботи засудженого.

4) Здійснення службою пробації пробаційних програм стосовно осіб, звільнених від відбування покарання з випробуванням. Пробаційна програма – це програма, що призначається за рішенням суду особі, звільненій від відбування покарання з випробуванням, та передбачає комплекс заходів, спрямованих на корекцію соціальної поведінки або її окремих проявів, формування соціально сприятливих змін особистості, які можливо об'єктивно перевірити [1].

Слід наголосити, що виходячи зі статті 76 Кримінального кодексу України, обов'язками, які покладає суд на засуджену особу в межах пробаційної програми є: періодично з'являтися для реєстрації до уповноваженого органу з питань пробації; повідомляти уповноважений орган з питань пробації про зміну місця проживання, роботи або навчання, тощо [8].

5) Соціально-виховна робота із засудженими. Соціально-виховна функція служби пробації та її органів присутня при втіленні в життя кожного повноваження інституту пробації. Вона про-

являється чіткими та узгодженими діями органу з метою досягнення основної мети – виправлення засудженого.

6) Підготовка до звільнення засуджених, які відбувають покарання у вигляді обмеження волі та позбавлення волі на певний строк.

Органи пробації у взаємодії з установами виконання покарань, місцевими органами виконавчої влади, органами місцевого самоврядування сприяють засудженим, які готуються до звільнення у: визначенні місця проживання після звільнення; влаштуванні до спеціалізованих установ для звільнених; госпіталізації до закладів охорони здоров'я осіб, які потребують стаціонарної медичної допомоги; працевлаштуванні працездатних осіб [7].

У межах даного дослідження окрему увагу варто приділити перспективам розширення повноважень органів пробації, зокрема, під час роботи з потерпілими. При тому, треба пам'ятати, що сучасна модель пробації в Україні не передбачає роботу з потерпілими, адже відповідно до чинного законодавства України, потерпілі від злочину, не є суб'єктами пробації. В даній ситуації, пропонуємо скористатися досвідом зарубіжних країн та на законодавчому рівні, ввести нову функцію органу пробації – функцію роботи з потерпілим. Вищезазначена функція дозволить надавати допомогу потерпілим в подоланні наслідків злочину, зважаючи на різноманітність їх проблем. Орган пробації має враховувати права і проблеми потерпілих, які мають бути спрямовані на те, щоб засуджений усвідомив заподіяний збиток потерпілим і взяв на себе відповідальність за це.

Таким чином, робота з потерпілим є доволі перспективним напрямком розвитку пробації, до якого необхідно дійти за допомогою вивчення зарубіжного досвіду. Загалом необхідно відзначити, що інститут пробації продовжує розвиватися, про що свідчить зміна природи пробації як певного виду діяльності.

Можна сказати, що запровадження пробації дало змогу ще на етапі обвинувачення створити належні умови для соціальної адаптації правопорушників та запобіганню повторному вчиненню злочинів.

На жаль, на сьогодні в Україні не існує обов'язкова статистична звітність щодо рівня рецидиву осіб, які перебувають та перебували на обліках Центру пробації. Проте існують численні виступи та інтерв'ю керівників Міністерства юстиції України та системи пробації, які використовують статистичні відомості, зокрема на квітень 2018 р. рецидив у системі пробації в Україні серед дорослих складає лише 1,2% і 0,9% серед неповнолітніх [9].

Висновки з даного дослідження і перспективи. Діяльність служби пробації, на нашу думку, має відображати гуманний підхід і підтримку особи, яка вчинила помилку, аніж формальний нагляд за нею. Слід розглядати службу пробації як орган, що виконує певну діяльність метою якого є заохочення правопорушників ставати законослухняним членом суспільства, ефективний контроль і нагляд за правопорушниками з метою зменшення рівня повторної злочинності.

Серед пріоритетів на 2019 рік «Центром пробації» визначено активну роботу з персоналом уповноважених органів пробації, зокрема шляхом підвищення рівня його професіоналізму. Ми підтримуємо пропозицію Т.М. Барабаш та Л.В. Левицької щодо доповнення Класифі-

катору професій України ДК 003:2010 фахом «працівник органу пробації», що дозволить здійснювати належну підготовку кадрів для системи органів пробації [10, С.14]. Окрім того, у поточному році має відбутися запуск Єдиного реєстру засуджених та осіб взятих під варту. Мета реєстру полягає у створенні умов для діяльності профільних підрозділів в частині забезпечення повною та достовірною інформацією про засуджених, осіб, узятих під варту, та суб'єктів пробації. Передбачається впровадження системи електронного документообігу, що забезпечить ефективну внутрішню комунікацію відповідних установ.

Підсумовуючи дослідження, можна сказати, що втілення інституту пробації до націо-

нальної пенітенціарної системи посідає важливе місце в структурі кримінальної юстиції України, а тому заслуговує на більш глибоке та детальне вивчення та практичне застосування.

Процес впровадження пробації в Україні – це надзвичайно важливий крок у напрямку євроінтеграції та побудови громадського суспільства, де права людини є на першому місці. Пробація не є абсолютно новим революційним шляхом, це більш цивілізований шлях, який довів свою ефективність в усьому світі саме з точки зору безпеки суспільства та попередження вчинення повторних правопорушень особами, які їх вже вчиняли.

Список літератури:

1. Про пробацію: Закон України від 5 лютого 2015 р. № 160-VIII / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2015. № 13. С. 93.
2. Янчук О.Б. Сучасний стан та пріоритетні завдання реформування кримінально-виконавчої інспекції України в службу пробації. URL: <http://kvs.gov.ua/zmi/SuchasnyyStanPytannya08082014.pdf> (дата звернення: 20.03.2019).
3. Богатирьова О.І. Теоретико-прикладні засади впровадження пробації в Україні : монографія. Київ : Дакор, 2013. 368 с.
4. Резнік Ю.С. Інститут пробації: зарубіжний досвід і перспективи розвитку в Україні. *Теоретичні та практичні аспекти інституту пробації в Україні* : матеріали міжнародного круглого столу (22 червня 2018 р.). Київ : Національна академія прокуратури України, 2018. С. 100–102.
5. Ягунов Д.В. Що стоїть на заваді створення служби пробації в Україні (до питання про створення національної моделі пробації). *Актуальні проблеми європейської інтеграції*. Збірник статей з питань європейської інтеграції та права. Випуск шостий. Одеса : Видавництво «Фенікс», 2011. С. 146–173.
6. Трубников В.М. Яким має бути відновне правосуддя у відношенні до неповнолітніх. *Формування української моделі відновного правосуддя. Спецвипуск: Відновне правосуддя в Україні* : матер. Міжнар. конф. (м. Київ, 10-11 лютого 2005 р.). Київ : Український Центр Порозуміння, 2005. С. 79–81.
7. Яковець І.С. Пробація: загальні підходи до визначення поняття та засади впровадження в Україні. *Scientific Journal «ScienceRise»*. Харків : НПП ЧП «Технологический Центр», 2014. № 2. С. 154.
8. Кримінальний кодекс України: Закон від 5 квітня 2001 року № 2341-III / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2001. № 25-26. Ст. 131.
9. Пробація України (10 квітня 2018 р.). URL: <https://www.facebook.com/probation.ua/posts/1958709027726470> (дата звернення: 20.03.2019).
10. Барабаш Т.М., Левицька Л.В. Законодавчі перспективи національної моделі пробації. *Теоретичні та практичні аспекти інституту пробації в Україні* : матеріали міжнародного круглого столу (22 червня 2018 р.). Київ : Національна академія прокуратури України, 2018. С. 14–17.

References:

1. Pro Probatsiia (2015). Zakon Ukrainy vid 5 liutoho 2015 roku. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, no. 13, p. 93.
2. Yanchuk O.B. (2014). Suchasnyi stan ta priorityetni zavdannia reformuvannia kryminalno-vykonavchoi inspektsii Ukrainy v sluzhbu probatsii [The current state and priority tasks of reforming the Ukrainian Criminal Execution Inspection into the probation service]. Available at: <http://kvs.gov.ua/zmi/SuchasnyyStanPytannya08082014.pdf> (accessed 20 March 2019).
3. Bohatyrova O.I. (2013). Teoretyko-prykladni zasady vprovadzhennia probatsii v Ukraini : (monohrafiia) [Theoretical and Applicative Principles for the Implementation of Probation in Ukraine]. Kyiv : Dakor. (in Ukrainian)
4. Reznik Yu.S. (2018). Instytut probatsii: zarubizhnyi dosvid i perspektyvy rozvytku v Ukraini [Probation Institute: Foreign Experience and Development Prospects in Ukraine]. Proceedings of the *Teoretychni ta praktychni aspekty instytutu probatsii v Ukraini* : materialy mizhnarodnoho kruhloho stolu (Ukrainian, Kyiv, June, 22, 2018). Kyiv : Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy, pp. 100–102.
5. Yahunov D.V. (2011). Shcho stoit na zavadi stvorennia sluzhby probatsii v Ukraini (do pytannia pro stvorennia natsionalnoi modeli probatsii) [What hinders the creation of a probation service in Ukraine (to the question of creating a national model of probation)]. Aktualni problemy yevropeiskoi intehratsii. Zbirnyk statei z pytan yevropeiskoi intehratsii ta prava. Vypusk shostyi (eds. D.V. Yahunov). Odessa : «Feniks», pp. 146–173.
6. Trubnykov V.M. (2005). Yakym maie buty vidnovne pravosudiva u vidnoshenni do nepovnoolitnikh [What should be restorative justice for minors]. Proceedings of the *Formuvannia ukrainskoi modeli vidnovnoho pravosudiva* : mater. Mizhnar. konf. (Ukrainian, Kyiv, February, 2005). Kyiv : Ukrainyskyi Tsentri Porozuminnia, pp. 79–81.
7. Yakovets I.S. (2014). Probatsiia: zahalni pidkhody do vyznachennia poniattia ta zasady vprovadzhennia v Ukraini [Probation: Common Approaches to Defining the Concept and Principles of Implementation in Ukraine]. *Scientific Journal «ScienceRise»*, no. 2, p. 154.
8. Kryminalnyi kodeks Ukrainy vid 5 kvitnia 2001 roku № 2341-III (2001). [The Criminal Code of Ukraine of April 5, 2001, No. 2341-III // Bulletin of the Verkhovna Rada of Ukraine]. *Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrainy*, no. 25-26, p. 131.
9. Probatsiia Ukrainy (2018 r.). [Probation of Ukraine]. Available at: <https://www.facebook.com/probation.ua/posts/1958709027726470> (accessed 20 March 2019).
10. Barabash T.M., Levytska L.V. (2018). Zakonodavchi perspektyvy natsionalnoi modeli probatsii [Legislative prospects of the national model of probation]. Proceedings of the *Teoretychni ta praktychni aspekty instytutu probatsii v Ukraini* : materialy mizhnarodnoho kruhloho stolu (Ukrainian, Kyiv, June, 22, 2018). Kyiv : Natsionalna akademiia prokuratury Ukrainy, pp. 14–17.